

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XVII. De Offertorio, & Præfatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

Domine, habentur etiam in Missa S. Ioannis Chrysostomi apud Amalarium lib. de officio Missæ, cap. 18. & Alcuinum lib. de officiis diuinis.

De Symbolo.

SYMBOLVM rectè post Euangelium pronunciat, quod fides ex auditu verbi Dei sequitur. Vfus autè Symbolum Constantinopolitanum in Missa canendi, apud Orientales antiquior est, quàm apud Occidentales: nam in Missa Chrysostomi expressè habetur, & idem ex Concilio III. Toletano colligitur, quod tamen Concilium ante annos circiter M. tribuatum est; in eo enim Concilio can. 2. statuitur, vt iuxta morem Orientalium Symbolum dicatur ad Missam singulis dominicis diebus. Scribit etiam VValfridus Strabo, cap. 22. apud Germanos & Gallos, vsum Symboli ad Missas recitandi, tempore Caroli Magni potissimum inualuisse, occasione è tunc Virgelitani Episcopi, qui eo tempore hæreseos dænatu fuerat.

CAPVT XVII.

De Offertorio, & Prefatione.

De Offertorio.

OFFERTORIUM ordine sequitur, quod ex libro I. ritus perpetuò sumitur, & inde nomē accepit, quia caneretur dum populus offerebat, vt VValfridus Strabo tradit, cap. 22. & Micrologus cap. 10. Quibus præterea tem illæ orationes: *Suscipe sancte Pater: Offerimus tibi Domine: Veni sanctificator: In spiritu humilitatis, &: Suscipe sancte Trinitas*; neq; antiquæ admodum sunt, neq; in Romana ecclesia ante quingentos annos legebatur. Scribit enim Micrologus cap. 11. illas preces: *Veni sanctificator, &: Suscipe sancte Trinitas*, iuxta ordinem Gallicanum recitari, sed in Romana Romano nullas orationes esse institutas inter Offertorium & Secretas. Vnde etiam VValfridus, Amalarium, Rupertum, & Alcuinum, immò etiam Innocentius III. & alij veteres, non nominerunt illarum orationum, sed transeunt ab Offertorio ad Secretas: Quia tamen nihil continent, quod offendant, præsertim ab omnibus receptæ sunt.

Sed obiectiunculæ quædam soluendæ sunt, quas Georgius Maior in preces illas euomuit. PRIMO obiicit, cur dicitur calix salutaris, in quo nihil est nisi vinū. RESPONDEO, Nomen

vocamus calicem salutarem, sed calicem salutaris: est autem calix ille vini, calix salutaris, id est, Christi, quia Christus Saluator eum calicem offerendum, & consecrandum instituit. Præterea possemus etiam rectè vocare calicem salutarem, calicem illum vini, tum quia salutem est allaturus post consecrationem, tum quia ipsum etiam vinum significando, & representando salutem adfert, quomodo verba Dei dicuntur salutaria, quia saluant significando & fidem excitando.

SECUNDO obiicit, cur Sacerdos oret pro calice, & non potius pro se? RESPONDEO; Non orat Sacerdos pro calice, sed pro se & vniuerso mundo, cum petit, vt oblatio illa ascendat ad Deum cum odore suauitatis; nam statim addit: *Pro nostras, & totius mundi salute.* Et etiamsi hoc non exprimeretur, per se posset intelligi: nam oblationem acceptari à Deo, non est vile oblationi, sed nobis.

TERTIO obiicit, cur in illa oratione: *In spiritu humilitatis*, petat Sacerdos, vt oblatio placeat, postquam illam obtulit: id enim signum est, cum dubitare an placeat, & proinde peccasse offerendo sine fide. RESPONDEO; Non dubitat Sacerdos, quin placeat Deo sacrificium Missæ ex se, siue ex Christi instituto, & idè certissima fide offert sacrificium Deo gratissimum, sed dubitat de propria dispositione, & idcirco petit sibi spiritum humilitatis, & contritionis, vt sacrificium inchoatum ita peragat, vt etiam ex parte sua Deo placeat: neque peccat offerendo sine certa fide propria dignitatis, quia non tenetur habere istam certitudinem, sed solum tenetur non habere conscientiam peccati, dicente Paulo, i. Cor. ii. *Probet seipsum homo, &c.*

QUARTO obiicit, cur dicatur in illa oratione: *Veni sanctificator, &c.* sacrificium præparari, cum iam antè sit oblatum. RESPONDEO; Illa prior oblatio, præparatio fuit ad posteriorem oblationem, in qua propriè sacrificium consistit: proinde rectè dicitur præparatum sacrificium, quando materia sacra Deo, per quandam oblationem est dedicata.

De Præfatione.

OFFERTORIO finito, & materia sacrificij præparata, lotisque manibus, & oblatione Deo commendata per secretas Collectas, dicitur Præfatio, quæ quidem hoc nomine appellatur, quia est præparatio, & excitatio populi ad illam actionem,

F f f f

nem, in qua propriè sacrificium consistit. Ac PRIMUM verba: *Per omnia secula seculorum*, pertinent ad superiores orationes silentio recitatas, sed dicitur alta voce ista conclusio, ut populus respondere possit, *Amen*; & ea voce confirmet superiores orationes. ita scribit Micrologus, cap. 7.

DEINDE incipit Præfatio per illud: *Dominus Sobolus*, usque ad ea verba: *Verè dignum, & iustum est*. habetur in antiquissimis auctoribus Græcis, & Latinis. Nam ut omittam Liturgias, in quarum nulla deest hæc Præfatio, meminere verborum Clemens lib. 8. constitut. cap. 16. Cyprianus serm. 6. de orat. Dominica. Cyrillus Hierosolymitanus Cap. 5. mystag. CHRYSOSTOMVS passim, ut hom. de Eucharistia. *Quid facis o homo, non promisisti Sacerdoti, qui dixit; Sed corda, & dixisti; Habemus ad Dominum?* Vide etiam hom. de natura Dei. & Augustinus non minus frequenter, ut in serm. 57. ad Dardanum, & 120. ad Honoratum, & 136. ad Probantem lib. de spiritu, & litera, c. 11. li. 2. de bono perseverantia, c. 11.

RELIQUA verba, usque ad illum versum: *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, etc. non sunt eadem in Græcis, & Latinis Liturgiis, ut in nostra, id est, Romanæ Ecclesiæ Liturgia habentur, præsertim quod est antiquissima esse. Nam ante annos M Pelagius II. interrogatus ab Episcopis Germaniæ, & Galliæ, quænam essent, & quot authenticæ Præfationes, respondit esse novem, PRIMAM, de Natali Domini. SECUNDAM, de Epiphania. TERTIAM, de Quadragesima. QUARTAM, de Cruce. QUINTAM, de Pascha. SEXTAM, de Ascensione. SEPTIMAM, de Pentecoste. OCTAVAM, de Trinitate. NONAM, de Ascensione. Vide epistolam Pelagij, & Gratianum can. Invenimus consecr. dist. I. DECIMAM, Præfationem, quæ est de S. Martini, addidit Urbanus II. in Concilio Placentino circa annum Domini M. LXXX. teste Gratiano, can. Sanctorum, dist. 10.

Sanctus, Sanctus, & c.

FINITA Præfatione dicitur canticum: *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, quod quidem partim desumptum est ex hymno Angelorum, quem Isaias cap. 6. audiuisse se narrat; partim ex canticis Hebræorum, quod Christo cecinerunt, cum in die Palmæ intraret in Hierusalem, Matth. 21. & habetur in antiquissimis Liturgiis, Jacobi, Basilij, & Chrysostomi: & de eo extat peculiaris canon in Concilio Vasensi, can. 4. alias can. 6.

CAPIT.